

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
до проекту висновку Галузевої експертної ради щодо акредитації освітньо-наукової програми
37151 Комп'ютерна інженерія; мова навчання українська
рівень вищої освіти доктор філософії,
спеціальність 123– Комп'ютерна інженерія

Висловлюємо глибоку повагу і щире вдячність представникам Галузевої експертної ради за ґрунтовну та плідну роботу над матеріалами акредитаційної справи ОНП 37151 Комп'ютерна інженерія та висловлені рекомендації. Вони слугуватимуть орієнтирами для покращення якості освіти, яку отримують здобувачі на ОНП. Водночас вважаємо за потрібне висловити власну позицію щодо оцінки діяльності менеджменту програми і КНУТШ за окремими критеріями.

Підсумки роботи ЕГ та їх оцінка ГЕР	Коментар КНУТШ
<p>Критерій 1</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.</p> <p>ОНП «Комп'ютерна інженерія» має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії КНУ ім.Т.Шевченка. Інформацію викладено коректно, посилання на всі документи функціонують. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначені з урахуванням потреб та позицій роботодавців та здобувачів вищої освіти. Необхідно відмітити, що впровадження ОНП, її цілі та програмні результати досягаються з урахуванням розвитку спеціальності, галузевого та регіонального контексту, досвіду інших освітніх програм, аналізу ринку праці. ОНП «Комп'ютерна інженерія» дає можливість досягти результатів навчання у відповідності з вимогами Національної рамки кваліфікації для кваліфікаційного рівня доктора філософії.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.</p> <p>Слабкими сторонами в контексті першого критерію ЕГ вважає:</p>	<p>На переконання КНУТШ зауваження, сформульовані в обґрунтуванні відповідності Критерію 1, мають суперечливий характер. А саме:</p> <p>1. Зауваження <i>«слабкий вплив зовнішніх стейкхолдерів..... при реалізації та модернізації ОНП «Комп'ютерна інженерія»»</i> не узгоджуються із висновками ЕГ щодо сильних сторін програми <i>«4. Велика увага приділяється формуванню компетенцій у сфері ІТ-технологій, в тому числі отриманню сертифікатів за фахом від відомих фірм в ІТ галузі.»</i> та <i>«5. Продуктивна співпраця з підприємствами та фірмами, врахування нових тенденцій розвитку спеціальності та галузевого контексту»»</i></p> <p>Зауваження про пасивну позицію аспірантів: а) є зауваженням до здобувачів освіти а не до програми; б) не є свідченням у програмі недоліків (пасивність здобувачів найчастіше є наслідком їх задоволеності програмою)</p> <p>2. Зауваження <i>«нормативне обмеження на рівні ЗВО впровадження неформальної освіти при реалізації ОНП»</i>, взагалі кажучи, не стосується Критерію 1 – ці питання зазвичай розглядаються в межах Критерію 3. Тим не менш зазначимо:</p> <p>1) Київський національний університет імені Тараса Шевченка у всіх видах своєї діяльності неухильно дотримується вимог законодавства та положень</p>

- слабкий вплив зовнішніх стейкхолдерів та пасивна позиція аспірантів при реалізації та модернізації ОНП «Комп'ютерна інженерія»;

- нормативне обмеження на рівні ЗВО впровадження неформальної освіти при реалізації ОНП;

Експертна група рекомендує:

- поглибити практику опитування та врахування пропозицій стейкхолдерів, досвіду закордонних ЗВО;

- інтенсифікувати впровадження неформальної освіти при реалізації ОНП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілісність встановлених фактів та їх контексту дає можливість зробити висновок про загальну відповідність усіх підкритеріїв Критерію 1 встановленим вимогам. Наявні слабкі сторони не є суттєвими та не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

нормативних документів. Сфера неформальної освіти в Україні законодавчо неврегульована, у ній відсутня система контролю якості освітнього рівня програм неформальної чи інформальної освіти. Відтак Університет займає у цьому питанні принципову позицію і не визнає результатів навчання у неформальній/інформальній освіті до затвердження регуляторних актів центральних органів виконавчої влади України, існування яких передбачене чинним законодавством. Згідно з Законом України Про освіту (ст. 8, п. 5) «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у порядку, визначеному законодавством». Таким чином, ЗВО позбавлені можливості вирішувати ці питання самостійно, що підтверджується практикою імперативного (без урахування точки зору ЗВО) встановлення МОН України різних правил щодо визнання сертифікатів з володіння іноземною мовою при вступі на програми другого та третього рівнів вищої освіти. Крім того, згідно із ст.38 Закону України Про освіту органом, який «формує вимоги до... визнання результатів неформального та інформального навчання», визначено Національне агентство кваліфікацій.

2) Університет чітко і послідовно дотримується цієї позиції, повідомляє її здобувачам освіти і всім зацікавленим особам, і таким чином навіть формально дотримується вимог підкритерію 3.4. «Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми». Ця позиція Університету була доведена до Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке на своєму засіданні 26 травня 2020 року визнало (у відповіді С.М.Квіта), що відсутність практики зарахування результатів неформальної освіти не може вважатися недоліком програми та/або підставою для зауважень. Як тільки це питання в законодавстві буде врегульовано, КНУТШ прийме відповідні імплементаційні акти.

3) Аналогічні настанови (щодо того що неврахування результатів неформальної освіти не може вважатися недоліком програми) експертам і ГЕР керівництво Національного Агентства надало під час семінарів у вересні 2020 року (<https://bit.ly/3iYwvR>).

Пропонуємо зняти обидва зауваження і відповідні рекомендації.

У зв'язку із відсутністю реальних зауважень, а також із

	<p>врахуванням відмічених у звіті ЕГ взірцевих та інноваційних практик, пропонуємо підняти оцінку за Критерієм 1 до рівня А</p>
<p>Критерій 8 Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8. Систематичні опитування здобувачів ЗВО, щодо якості освіти. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8. - більшість положень щодо забезпечення внутрішньої якості освіти ЗВО знаходяться в стадії розробки або є тимчасовими. - взаємодія з роботодавцями щодо процесу періодичного перегляду ОНП має нерегулярний характер. Рекомендації: - запровадити постійні процедури та механізми, які регламентують забезпечення внутрішньої якості освіти ЗВО; - оприлюднювати результати усіх опитувань на офіційних інформ-ресурсах ЗВО. Рівень відповідності Критерію 8. Рівень В Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8. КНУ ім.Т.Шевченка дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. До уваги беруться пропозиції від стейкхолдерів, протечастина такого впливу є опосередкованою. Внутрішня система забезпечення якості вищої освіти забезпечує реагування на виявлені недоліки, що було розглянуто на прикладі інших ОП. Культура якості в ЗВО знаходиться на стадії формування. Встановлені факти дають можливість зробити висновок про загальну відповідність Критерію 8 встановленим вимогам. Наявні недоліки не є суттєвими.</p>	<p>Зауваження «більшість положень щодо забезпечення внутрішньої якості освіти ЗВО знаходяться в стадії розробки або є тимчасовими» і обґрунтування оцінки за критерієм «<i>Культура якості в ЗВО знаходиться на стадії формування</i>» не відповідають фактичному стану справ, є абсолютно некоректними і образливими для Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Такі висновки не личать шановній експертній групі, оскільки: 1) в Університеті немає нерегульованих питань щодо внутрішньої системи забезпечення якості – всі ці питання врегульовані документами різного рівня – від центрального документу, яким є абсолютно новаторське (це є загальнодержавним) для України «Положення про організацію освітнього процесу» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf), до Положення про Науково-методичну раду, яка виконує функції ради із забезпечення якості (http://senate.univ.kiev.ua/?p=798), Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (макет) (http://senate.univ.kiev.ua/?p=1089), який є серцевиною всієї системи забезпечення якості і розроблений за напрацюваннями консорціуму університетів при виконанні (разом із ЛНУ, ДНТУ, ОНУ, СумДУ, БПУ, ХмНУ) структурного проекту QUAERE – закладену в ньому п'ятирівневу систему внутрішнього забезпечення якості відверто копіюють багато університетів України. Серед інших документів: Положення про ради роботодавців (http://senate.univ.kiev.ua/?p=1466), Положення про опитування здобувачів освіти і науково-педагогічних працівників (http://senate.univ.kiev.ua/?p=1469), Положення про Науково-методичний центр організації навчального процесу (http://senate.univ.kiev.ua/?p=1463), Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагиату (http://senate.univ.kiev.ua/?p=1352), Положення про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін (http://senate.univ.kiev.ua/?p=855) та багато інших оприлюднених документів із яким шановні члени комісії могли ознайомитись на сайті університету. 2) Для важливих регуляторних документів в Університеті прийнята</p>

практика затвердження тимчасових документів, їх використання упродовж 1-3 років (залежно від складності адміністрування і однозначності результатів пілотування) і затвердження остаточних редакцій із врахуванням виявлених недоліків. Саме така практика дозволяє створювати документи які потім копіюються багатьма ЗВО України.

3) Програма заходів із забезпечення якості освіти (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Progr_zabezp_yakost_osv.doc), на «застарілість» якої у своєму звіті скаржиться ЕГ, якраз і демонструє що університет, на відміну від більшості ЗВО України, почав розбудовувати систему забезпечення якості і формувати культуру якості ще у 2011 році. Сама ж програма складає частину внутрішньої нормативної бази і використовуються в тій частині, що не суперечить пізніше прийнятим документам того ж рівня.

4) Зауваження що *«взаємодія з роботодавцями щодо процесу періодичного перегляду ОНП має нерегулярний характер»* суперечить звіту ЕГ, у якому відмічається *«Продуктивна співпраця з підприємствами та фірмами, врахування нових тенденцій розвитку спеціальності та галузевого контексту»*. Якщо ж додати що для здобувачів освіти за рівнем доктора філософії основними роботодавцями є ЗВО та дослідницькі установи, представники яких беруть безпосередню участь у розробці та реалізації програми то зауваження взагалі втрачає сенс.

Враховуючи викладене, вважаємо що підстав для зауважень немає і пропонуємо їх зняти (як і відповідні рекомендації та обґрунтування), а зважаючи на те що Київський національний університет імені Тараса Шевченка є одним із безумовних лідерів розбудови внутрішньої системи забезпечення якості та формування культури якості серед ЗВО України, безупинно розробляє і впроваджує інноваційні підходи, пропонуємо оцінити і ОНП і університет за критерієм 8 на рівні А.